

STORTINGET

Innst. 110 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 32 S (2025–2026)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2026 under Justis- og beredskapsdepartementet (operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø mv.)

Til Stortinget

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø, som oppfølging av anmodningsvedtak nr. 983, 25. mai 2021, jf. Prop. 85 S (2020–2021) Etablering av ny redningshelikopterbase i Tromsø og felles operasjon med Sysselmannens helikoptertjeneste og Innst. 393 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen starte nødvendige forberedelser som sikrer at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø når kontrakten med sivil operatør går ut.»

Det tas sikte på at Forsvaret overtar operatøransvaret i løpet av 2030.

Det legges også fram forslag for Stortinget om tilleggsbevilgning i 2026 for å kunne utløse opsjonen om kjøp av nye redningshelikoptre og for å kunne dekke gjennomføringskostnader.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Even H. Eriksen, June Trengereid Gruer, Farukh Qureshi og Kristine Løfshus Solli, fra Fremskrittspartiet, Anette Carnarius Elseth, lederen Jon Engen-Helgheim, Finn Krokeide og Stian Storbukås, fra Høyre, Mari Holm Lønseth og Helene Røsholt, fra Senterpartiet, Trine Fagervik, fra Miljøpartiet De Grønne, Julie E. Stuestøl, og fra Kristelig Folkeparti, Hans Edvard Askjer, viser til Prop. 32 S (2025–2026) fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Komiteen viser til forslaget om at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø.

Komiteen viser videre til at driftsutgiftene blir mer forutsigbare med Forsvaret som operatør. I tillegg vurderes forsvarsalternativet å gi noe økt kapabilitet i søk- og redningsoppdrag gjennom SAR Queens større rekkevidde, bedre sensorer og høyere kapasitet i krevende forhold.

Komiteen registrerer at eksternt kvalitetssikrer konkluderer med at forsvarsalternativet er dyrere, men gir strategiske og beredskapsmessige fordeler for samfunnet.

Komiteen viser også til at det legges frem forslag om tilleggsbevilgning i 2026 for å kunne utløse opsjonen om kjøp av to nye redningshelikoptre samt dekke gjennomføringskostnader.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre støtter regjeringens forslag om en overføring av operatøransvaret for redningshelikopter-

basen i Tromsø til Forsvaret, og at det anskaffes to nye redningshelikoptre av type AW 101 («SAR Queen»).

Disse medlemmer understreker at dagens sikkerhetspolitiske situasjon og økende spenning i nord-områdene forsterker behovet for en robust og behovstilpasset løsning, og at Forsvaret som operatør gir Norge styrket evne til å håndtere uforutsette hendelser. Det gir også flerbruksmuligheter høyt i krisespekteret, inkludert støtte til totalforsvaret, og helikoptrene inngår i den nasjonale maritime kontraterrorberedskapen.

Disse medlemmer viser til at gjennom anskaffelse av to nye helikoptre vil Norge ha 18 stk. AW 101 fordelt på sju baser. Sammen med teknologisk utvikling, bruk av droner og flere luftkapasiteter bidrar dette til en betydelig videreutvikling av redningstjenesten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen har vurdert behovet for anskaffelse av ytterligere helikoptre, og støtter regjeringens vurderinger på dette punktet. Disse medlemmer mener at det også på beredskapsområdet er viktig med ansvarlig pengebruk, og at nytten av flere helikoptre må vurderes opp mot andre tiltak for å styrke beredskapen i landet vårt. Disse medlemmer viser til at prosjektet allerede har en kostnadsramme på 4,2 mrd. kroner. En investering i flere helikoptre vil medføre høyere investeringskostnader på omtrent én milliard kroner, i tillegg til flere millioner i økte årlige driftskostnader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at Hovedredningssentralen anbefaler innkjøp av tre helikoptre. Ved å anskaffe et tredje helikopter vil behovet for å flytte helikoptre mellom nord og sør for vedlikehold reduseres. Utover kostnader presenterer regjeringen ingen overbevisende argumenter for hvorfor anbefalingen fra Hovedredningssentralen ikke bør følges. I Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 (2024–2025)) slås det fast at:

«Den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier et særlig behov for en styrket helikopterberedskap i nord.»

Disse medlemmer viser til at dette er siste sjanse til å utnytte opsjonen som er prisgunstig for skattebetalerne. Eventuelt innkjøp av ett eller flere helikoptre i fremtiden vil ha langt høyere pris. Derfor mener disse medlemmer at det bør kjøpes fire helikoptre, som vil styrke synergiene ved eventuelt å kjøpe ytterligere tre. Dermed følger man også opp den helt klare intensjonen i Totalberedskapsmeldingen. Disse medlemmer forventer at departementet følger den gitte kostnadsrammen samt rapporterer eventuelle kostnadsoverskridelser.

Disse medlemmer bemerker at Innst. 393 S (2020–2021) ble behandlet av Stortinget i en tid hvor

trusselbildet i Europa var vesentlig annerledes enn i dag. Russlands invasjon av Ukraina har faktisk snudd den sikkerhetspolitiske situasjonen på hodet. Det er hevet over enhver tvil at beredskapsbehovet i fremtiden vil øke kraftig. Dette stiller forslaget om ikke å følge anbefalingen fra Hovedredningssentralen i et dårlig lys.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen i «Totalforsvarsåret» ikke benytter muligheten til å sikre et gunstig helikopterkjøp som bringer kapasiteten på linje med tilrådingen fra Hovedredningssentralen, som et minimum. Det reiser spørsmålet om regjeringen tar Totalberedskapsmeldingen på tilstrekkelig alvor.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, for å gjennomføre anskaffelse av fire nye redningshelikoptre mv. og å legge til rette for at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 8 354 mill. kroner (2026-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, vil anerkjenne den private operatøren som har drevet redningshelikoptertjenesten i Tromsø. Redningshelikoptertjenesten i Tromsø har hatt god responstid og høy kvalitet, og har vært drevet i tråd med kravene som ble stilt ved anskaffelsen.

Flertallet viser til at det er behov for å opprettholde en god redningshelikoptertjeneste på Svalbard.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i dag er en privat operatør på Svalbard. Disse medlemmer har merket seg at det har vært et godt samarbeid mellom redningshelikoptertjenesten på Svalbard og i Tromsø som følge av at tjenesten har vært drevet av samme operatør. Disse medlemmer viser til proposisjonen, hvor det fremkommer at den felles leveransen for Tromsø og Svalbard ga økt robusthet, kvalitet og stordriftsfordeler. Disse medlemmer mener regjeringen må vurdere tiltak for å bedre redningshelikoptertjenesten på Svalbard, dersom overgangen til drift i regi av Forsvaret i Tromsø bidrar til dårligere kvalitet på basen på Svalbard.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet allerede den 11. desember 2025 fremmet et eget representantforslag med forslag om å overføre operatøransvaret for redningshelikopterba-

sen i Tromsø til Forsvarets 330-skvadron, samt å utløse opsjonen på kjøp av ytterligere redningshelikoptre av typen AW101 SAR-Queen, jf. Dokument 8:66 S (2025–2026).

I tråd med Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 (2024–2025)) mener komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet det er nødvendig å styrke redningshelikopterberedskapen i hele landet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier et særlig behov for en styrket helikopterberedskap i nord. Med AW101 SAR Queen vil redningstjenesten i Tromsø få maskiner med lengre rekkevidde og større løftekapasitet. Dette vil være viktig for redning og søk i områder med krevende vær og geografiske forhold som i nord. En overføring av operatøransvaret til Forsvaret vil sikre lik standard, herunder lik vedlikeholds- og opplæringsstruktur, som ved de andre basene som opereres av 330-skvadronen. Redningshelikoptre under militær kommandostruktur vil gi bedre beredskap i krisesituasjoner og muliggjør kontraterrorberedskap over hav, og bedre sikring av installasjoner på norsk sokkel.

Disse medlemmer vil videre understreke at med Tromsø-basen som en del av 330-skvadronen vil skvadronen være gripbar og kunne rekvireres til oppdrag i hele spennet mellom fred, krise og krig. I situasjoner høyt i krisespekteret bør operatøren kunne fly tak-

tisk, noe sivile piloter ikke har samme forutsetning for å kunne gjøre. Dette behovet er også understreket i Totalberedskapsmeldingen. I den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge står i, mener disse medlemmer den kapasiteten er nødvendig for å styrke totalberedskapen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret under kap. 454 Redningshelikopter-tjenesten, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, for å gjennomføre anskaffelse av fire nye redningsheli-koptre mv. og å legge til rette for at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 8 354 mill. kroner (2026-kro-ner). Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av en samlet komité. Komiteens tilråding II fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2026 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
Utgifter		
454	Redningshelikoptertjenesten	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, økes med fra kr 768 977 000 til kr 1 456 977 000	688 000 000

II

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, for å gjennomføre anskaffelse av to nye redningshelikoptre mv. og å legge til rette for at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 4 177 mill. kroner (2026-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet får fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

Oslo, i justiskomiteen, den 10. februar 2026

Jon Engen-Helgheim

leder

Stian Storbukås

ordfører